

Benedek Elek: Szélike királykisasszony

Egyszer volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl, még az üveghegyen is túl, hol a kis kurta farkú malac túr, volt egy király, annak egy fia. János volt a neve.

Azt mondja egyszer a király a fiának, aki serdülő legényecske volt:

- Eredj, fiam, láss országot-világot, hadd pallérozódjál. Úgy lesz belőled derék ember.

Kétszer sem mondotta ezt János királyfi, tarisznyát vetett a nyakába, botot a kezébe, elbúcsúzott az apjától, anyjától, s ment hetedhét ország ellen. Amint megy, mendegél, találkozik az úton egy rettentő hosszú, vékony emberrel. Köszönti a királyfi, a hosszú ember fogadja. Aztán nézte, nézte János királyfi a hosszú embert, s szeme-szája tátva maradt a nagy erős csudálkozástól, mert ő még ilyen hosszú embert nem látott.

Kérdezte:

- Ki vagy te, mi vagy te, mi a mesterséged?

Felelte a hosszú, vékony ember:

- Az én nevem: Villámgyors. Olyan sebesen tudok futni, mint a villámlás, még annál is sebesebben.

- No, azt szeretném látni - mondja a királyfi.

Még jóformán ki sem mondja, előugrik a bokrok közül egy szarvas. Uccu, utána a Villámgyors, egyet szökik, kettőt ugrik, s utoléri a szarvast.

Mondja a királyfi:

- Mármost csakugyan elhiszem, hogy olyan sebesen tudsz futni, mint a villámlás. Gyere velem, legyünk kenyeres pajtások, bizony nem bánod meg.

Kezet csapnak, barátságot fogadnak, mennek ketten tovább. Amint mennek, mendegélnek, látják, hogy rettentő széles vállú ember alája feküdt egy nagy hegynek, s azt emelgeti. Odamennek, köszönti a királyfi, s kérdi a széles vállú embert:

- Én Hegyhordó vagyok. Nincs az a nagy hegy, hogy a vállamon el ne vigyem.

Mindjárt fel is kapta azt a hegyet, s vitte a vállán, mintha csak egy zsák búza lett volna.

- Ejnye, atyafi - mondja a királyfi -, nem csapnál fel közénk kenyeres pajtásnak?

- Jó szívvel - mondotta Hegyhordó.

Azzal kezet csaptak, s mentek tovább hárman. Mentek, mendegéltek, s beértek egy rengeteg erdőbe. Hát ott egy rengeteg széles mellű ember csak ráfúj a fákra, rettentő szél kerekedik, s a fák szörnyű nagy recsegéssel-ropogással döndülnek a földre.

Megállanak a kenyeres pajtások, szemük-szájuk tátva maradt a nagy csodálkozástól - még ilyet sem láttak világéletükben!

Kérdi a királyfi:

- Hát te ki vagy s mi vagy? Mi a mesterséged?

Mondja a széles mellű ember:

- Én Fúvó vagyok, s egy fuvintásomra a legnagyobb ház is összedől, s a legnagyobb fákat is pozdorjává töröm.

- Ejnye - mondja a királyfi -, éppen nekünk való ember vagy, állj közénk kenyeres pajtásnak.

Mindjárt kezet csapnak, nagy barátságot fogadnak, s mennek tovább. Most már voltak négyen.

Mennek, mendegélnek, s találkoznak az úton egy nyilas emberrel. Köszönti a királyfi, s kérdi tőle:

- Hát te ki vagy, mi vagy, mi a mesterséged?

Mondja a nyilas ember:

- Én Jólaláló vagyok, a borsószemet úgy ellövöm akárkinek a tenyeréből, a tenyerének semmi baja nem lesz.

- Próbáljuk meg - mondja a királyfi.

Volt nyilas embernél egy szem borsó, azt a királyfia tenyerén kitartotta, s a nyilas ember csakugyan úgy ellőtte, hogy a királyfi tenyerén a nyíl még csak nem is sűrölte.

Na, kezet csap a királyfi Jólalálóval is, és mennek tovább öten. Amint mennek, mendegélnek, találkoznak egy kicsi zömök emberrel. Köszönti a királyfi, s kérdi tőle:

- Hát te ki vagy, mi vagy, mi a mesterséged?

Felelt a kicsi zömök ember:

- Az én nevem Péter, s ha a fejemet a földre teszem, mindent tudok, amit az emberek gondolnak és cselekszenek, akármilyen messze vagyok tőlük.

Megörvend a királyfi Péternek, erősen megbarátkoznak, s ment Péter is velük. Most már voltak hatan, mind kenyeres pajtások. Mentek, mendegéltek, amíg Tündérországba nem értek.

Volt Tündérország királyának egy gyönyörűséges szép leánya, akinél szebbet a világ nem látott, s aki olyan sebesen tudott szaladni, mint a szél. Nem is volt más az ő neve: Szélike királykisasszony.

Egyszer kihirdetteti a király az országban, még azon túl is, hogy annak adja leányát, aki a futásban elhagyja: de úgy próbáljon szerencsét akárki, hogyha leányát el nem tudja hagyni, világcsúfjára kikergetik a palotából.

Hiszen próbáltak szerencsét királyfiak, hercegek, grófok, bárók, s válogatott cigánylegények, de útilaput kötöttek a talpára valamennyinek.

Hallják ezt a kenyeres pajtások, fölmennek mind a királyhoz, s ott előretaszítják Villámgyorsat, hogy hát ez a pajtásuk szerencsét próbálna.

- Jól van - mondja a király -, csak próbálj, kilencvenkilenc legény pórul járt, te leszel a századik.

Tenger nép gyűlt a király udvarába, hadd lássák, melyik tud jobban futni, Szélike vagy az a hosszú, langaléta ember.

Megfutamodik Szélike, utána Villámgyors, egyet ugrik, kettőt szökik, s úgy elhagyja Szélikét, hogy az erős szégyenében keservesen sírni kezdett.

Azt mondja a király Villámgyorsnak:

- Hiszen sebesebben futottál, az igaz, de bizonyosan valami baja van a leányomnak. Tegyük holnap még egy próbát.

Futnak másodszor is, de Villámgyors most is úgy elhagyta Szélikét, hogy Szélike még nyomába sem ért. Hej, istenem, szégyellte is magát a királykisasszony erősen, sírva szaladt a palotába.

- No, fiam - mondja a király Villámgyorsnak -, látom hogy most is jobban futottál, mint a leányom, de tegyük holnap még egy próbát, fussatok harmadszor is.

Ezalatt Szélike királykisasszony egyet gondolt, s Villámgyorsnak egy gyönyörű szép gyémántgyűrűt küldött ajándékba. Örült Villámgyors az ajándéknak, mert nem tudta, hogy miféle gyűrű volt az, hogy aki az ujjára húzta, mikor menni akart, a földre gyökerezett a lába. No de ha Villámgyors nem tudta ezt, bezzeg tudta Péter, mert ő a földhöz nyomta a fejét, s megtudta, hogy min járt Szélike esze. Mindjárt szólott Jólalálónak, hogy mikor Villámgyors kiáll futásra, löje le a gyűrű fejét, mert abban van a varázs.

Na, elkövetkezik a harmadik nap. Kiáll Szélike s Villámgyors egymás mellé. Megfutamodik Szélike, futna Villámgyors is, de nem tud. Állott egy helyben, mintha odacövekelték volna. Abban a szempillantásban Jólaláló megcélozza a gyűrű fejét, ellövi, s hát indul Villámgyors, szalad, mint a villámlás, és harmadszor is elhagyta a királykisasszonyt.

Sírt a királykisasszony, majd fölvetette a méreg s a bosszúság. Hogy az a hosszú vékony ember így csúffá tegye! Most már akár akar, akár nem, hozzá kell mennie feleségül. Pedig úgy láttam, mint ma, a királykisasszonynak János királyfin akadt meg a szeme. Bizony nem bánta volna, ha ez hagyja el futásban.

Bezzeg megörült, mikor a kenyeres pajtások fölmentek a királyhoz, s azt mondotta Villámgyors, hogy nem kell neki a királykisasszony, csak annyi aranyat és ezüstöt adjon neki, amennyit Hegyhordó el bír vinni.

- Adok én jó szívvel - mondotta a király -, nem annyit, de többet is, mint amennyit egy ember elbír.

Megtöltetett hat szekeret arannyal-ezüsttel színig.

- Itt van, vigyed, ha elbírod!

Fölkapja Hegyhordó a hat szekér aranyat és ezüstöt, de annyi volt neki, mint másnak hat zacskó arany. Hozatott a király még hat szekér aranyat és ezüstöt: meg se kottyant Hegyhordónak.

No, már ennél több aranya és ezüstje a királynak sem volt. Akkor összeszedték, ami csak drágaság volt a palotában. Aranytálakat, - tányérokat, - késeket, - villákat, - kanalakat s mindent. Mikor mind felszedte Hegyhordó, mondta:

- No, most elég!

Elmentek a kenyeres pajtások, de alig mentek el, a király erősen megbánta, hogy ezeknek a jöttment embereknek azt a rengeteg sok kincset odaadta. Gondolkodott, okoskodott, törte a fejét, hogy tudná valamiként visszaszerezni. Egyet gondolt, s utánuk szalasztja Szélikét, hadd menjen velük, mintha elrabolták volna, akkor aztután utánuk küld egy regement katonát, s Szélikét meg a tenger kincset is visszahozatja.

Hiszen Szélikének nem kellett egyéb. Bezzeg szaladott örömmel utánuk. Hipp-hopp! - egy szempillantásra utolérte őket, s mindjárt János királyfihoz szegődött, mellőle el sem maradott.

Mennek, mendegélnek, egyszer Péter lehajtja fejét a földre, s azt mondja pajtásainak:

- No, most mindjárt csúf dolgunk lesz. A király egy regement katonát indított utánunk, minket elpusztítanak, s Szélikét meg a kincset visszaviszik.

- Úgy-e - mondja Fúvó -, hát csak jöjjenek. A többit bízzátok rám!

Jött is a regement. Mikor egy puska lövésnyire volt, visszafordult Fúvó, megfújta magát, kerekedik rettentő nagy forgószél, s elfújta a katonákat lovastul, mindenestül, talán még a világ végén is túl.

Most már mehettek békességben. Szépen hazaértek János királyfi udvarába. Ott a temérdek kincst ötven elosztották egymás között, János királyfinak maradt Szélike királykisasszony.

Mindjárt nagy lakodalmat csaptak, üstre főztek, teknőre tálaltak. Csak lé volt kilencféle. Én is ott voltam ebédre. Ettem, ittam, jól mulattam, s aztán szépen elkullogtam.

Itt a vége, fuss el véle!